

9 Ocak 2020 tarihli Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, FAO Gıda Fiyat Endeksi Aralık ayında 5 yılın en yüksek seviyesine yükseldi.

FAO Gıda Fiyatları, Aralık ayında, Kasım ayına oranla %2,5 (4,4 puan) artış göstererek 181,7 puan olarak, son üç aydan beri gerçekleşen yükselişine devam etti. Bitkisel yağlar, şeker ve süt ürünleri pazarlarındaki güçlü ivme hareketleri, Endeksin toplam değerini Aralık 2014'ten bu yana en yüksek seviyesine yükseltti. FAO Gıda Fiyat Endeksi, 2019 yılı; 2018 yılı ile karşılaştırıldığında sadece 3 puan (%1,8) artış gösterdi. 2011'de kaydedilen 230 puanlık zirvenin (58 puan veya %25) altında 171,5 puan olarak gerçekleşti.

FAO Tahıl Fiyatları, Aralık ayında, 164,3 puan olarak, Kasım ayına göre 2,2 puanlık (%1,4) bir toparlanma gerçekleşti. Aralık ayındaki artış büyük ölçüde; Çin'den gelen ithalat talebinin hızlanmasıyla, uluslararası buğday fiyatlarının yükselmesinden kaynaklandı. Fransa'da birçok önemli bölgede gerçekleşen protestolar ve buna bağlı olarak ortaya çıkan endişeler nedeniyle yaşanan lojistik problemler de artışa destek sağladı. Kaba taneli tahıl piyasalarında, fiyatların çoğu genellikle bir önceki aya göre aynı seviyelerde gerçekleşirken, mısır fiyatları hasat baskısı ve yavaşlayan ticaret faaliyetleri nedeniyle sadece hafif bir artış gösterdi. FAO'nun pirinç fiyat endeksi Aralık ayında çok az değişim gösterdi. Aromatik pirinç fiyatlarında gerçekleşen mevsimsel düşüşler, tedarik kısıtlamalarının fiyatları biraz destek sağladığı Indica segmentindeki kazançlardan daha ağır bastı. Genel olarak iyi tedarik koşullarını yansıtan FAO Tahıl Fiyat Endeksi; 2018 yılı ortalamasına göre marjinal olarak (0,9 puan) düşüş göstererek, 2019 yılında 164,4 puan ortalamaya ulaştı.

FAO Bitkisel Yağ Fiyatları, Aralık ayında, Kasım ayına oranla %9,4 (14,1 puan) artış göstererek 164,7 puan olarak, 25 ayın en yüksek seviyesine ulaştı. Son dönemdeki yükseliş esas olarak palmye yağı fiyatlarından kaynaklanırken, soya, ayçiçeği ve kolza yağı değerleri de artış gösterdi. Uluslararası palmye yağı fiyatları, biyodizel sektöründen gelen sabit talebe bağlı olarak son beş aydır artış gösterirken, arzın sıkışması beklentisi aynı zamana denk geldi. Artan palmye yağı değerlerinin olumlu etkisinin yanı sıra, soya, ayçiçeği ve kolza tohumu yağlarının fiyatları da sırasıyla, büyük üretici ülkelerdeki kırma hacimlerinin azalmasına, sıkışan küresel ithalat talebine ve dünya arzlarının sıkıştırılmasına ilişkin endişelere yanıt verdi. Kasım ayından bu yana fiyatların güçlü bir şekilde toparlanmasına rağmen, 2019 için bir bütün olarak FAO'nun Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi; 2018 yılına göre 8,9 puan düşüş gösterirken, 2006 yılından bu yana da en düşük yıllık ortalamayı göstermektedir.

FAO Süt Ürünleri Fiyatları, Aralık ayında, Kasım ayına oranla %3,3 (6,3 puan) artış göstererek 198,9 puan olarak gerçekleşti. Peynir fiyatları; üç aylık sürekli düşüşün ardından neredeyse yüzde 8 artarak, en çok fiyat artışını gerçekleştirdi ve Avrupa Birliği ve Okyanusya'da sıkışan ihracat imkânlarının ortasında güçlü küresel ithalat talebi ile desteklendi. Kasım ayında keskin bir artıştan sonra, yağsız süt tozu fiyatları Aralık ayında, özellikle Avrupa Birliği'nden gelen spot arzların sınırlı olması nedeniyle daha yüksek olmaya devam etti. Buna karşılık, küresel talepte yaşanan azalma, tereyağı ve yağlı süt tozu değerlerinde gerçekleşen düşüşle sonuçlanmıştır. FAO Süt Ürünleri Fiyat Endeksi 2019 yılında bir bütün olarak, 2018 yılı ile karşılaştırıldığında yaklaşık 5,8 puan (%3) artış göstererek 199 puan oldu, yağsız süt tozu fiyatları yıllık bazda en keskin artışı gösterdi, ardından peynir ve yağlı süt tozu takip ederken, tereyağı değerleri ortalama olarak daha düşük gerçekleşti.

FAO Et Fiyatları, Aralık ayında, 191,6 puan seviyesinde gerçekleşerek, Kasım ayı değerlerine göre neredeyse değişim göstermemiştir. Bu seviyede endeks, 2018 yılının aynı dönemine göre 29 puan (%18) artış gösterirken, Ağustos 2014'te zirveye ulaşılan seviyenin oldukça altında gerçekleşmiştir. (20.0 puan) Aralık ayında domuz eti fiyatları, Asya'dan gelen sürekli sabit ithalat talebinin yanı sıra, başta Avrupa Birliği ve Brezilya olmak üzere bazı büyük tedarikçilerle birlikte küresel pazardaki daralma devam ederken yükseliş gösterdi. Okyanusya'dan gelen sınırlı ihracat arzı ve güçlü ithalat talebi nedeniyle küçükbaş hayvan eti fiyatları art arda dokuzuncu ay artış gösterirken; kümes hayvanları eti fiyatları ise, özellikle

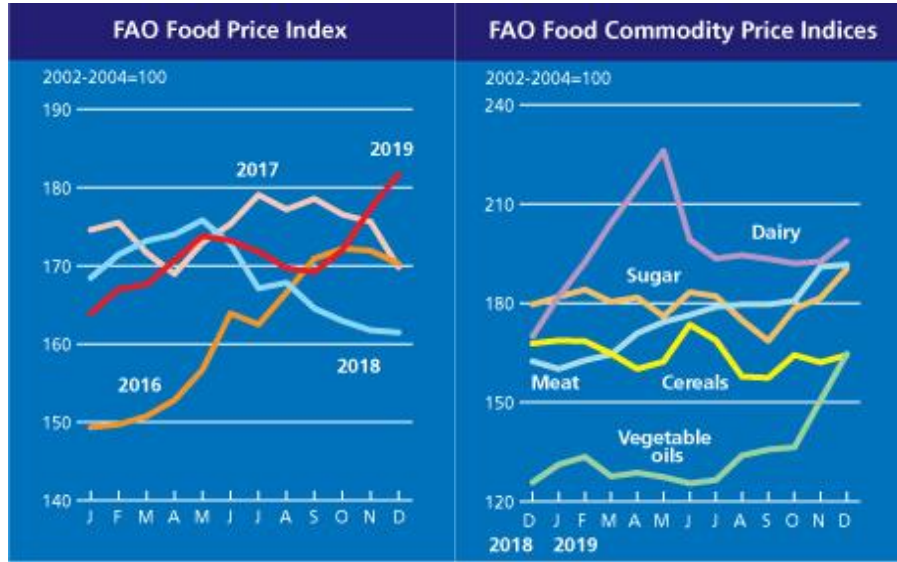
Brezilya'dan gelen daha sıkı arzlar nedeniyle biraz artış gösterdi. Buna karşılık, büyükbaş hayvan eti fiyatları, birkaç aydır esas talep kaynağı olan Çin'in alımlarının düşmesi nedeniyle düşüş gösterdi. FAO Et Fiyatları Endeksi 2019'da, bir önceki yıl aynı dönem ile karşılaştırıldığında 9,5 puan (%5,7) artış göstererek 175,8 puan olarak gerçekleşti. Farklı et kategorileri arasında domuz eti fiyatları yıllık bazda en büyük artışı gösterirken, takiben sığır ve kümes hayvanı eti fiyatları geldi, koyun eti fiyatlarının yıllık ortalaması ise 2018 yılının ortalamasının altında kaldığı görülmektedir.

FAO Şeker Fiyatları, Aralık ayında, Kasım ayına oranla %4,8 (8,7 puan) artış göstererek 190,3 puan olarak, art arda üç aylık yükselişini sürdürmüştür. Uluslararası şeker fiyatlarındaki son yukarı yönlü ivme hareketi, Brezilya şeker fabrikalarını şeker yerine etanol üretmek için daha fazla şeker kamışı malzemesi kullanmaya teşvik eden ve küresel pazarda şeker mevcudiyetinin azalmasına neden olan yükselen ham petrol fiyatlarından kaynaklandı. Brezilya Reali'nin ABD Doları karşısında devam eden değer kaybı ve Hindistan'daki şeker hasadı için artan beklentiler, fiyatların daha da yükselmesine neden oluyordu. Genel olarak, 2019 yılında şeker fiyatları, küresel arz ve talep dengesindeki bir miktar sıkışmanın etkisiyle 2018 yılına göre %1,6 artış gösterdi.

**Diğer emtia gruplarının aksine, FAO Et Fiyat Endeksi, FAO Gıda Fiyat Endeksi hesaplanıp yayınlandığında henüz açıklanmamış oluyor. Bu yüzden tahmini değerler ile yayınlanıyor. Asıl fiyatlar belli olduktan sonra Gıda Endeksi bir sonraki dönem için revize edilebiliyor.*

Grafikler:

1- Gıda Emtiaları Fiyat Endeksleri

Sugar:	Şeker
Dairy:	Süt ürünleri
Vegetable Oils:	Bitkisel sıvı yağ (yağlı tohumlar)
Meat:	Et
Cereals:	Hububat

2- Nominal ve Reel Bazda FAO Gıda Fiyatı Endeksi

